

קונטרס

חנוך הילדים

יגלה עצות קלות, איך לחנך את הילדים בדרך
התורה והנמוס, ואיך להחזיר בהם דרך ארץ
והצלחת החיים.

*

בני ומיסד על-פי דברי
רבנו הקדוש והנורא, אור הגנוז והצפון
בוצינא קדישא עלאה, אדוננו, מורנו ורבנו
רבי נתן מברסלב, זכותו יגן עלינו.

ועל-פי דברי תלמידו, מורנו
הקדוש, אור נפלא, אשר פל רז לא אגיס ליה
רבי נתן מברסלב, זכותו יגן עלינו,

ומשלב בפסוקי תורה, נביאים, פתובים ומאמרי
חכמינו הקדושים מגמרא ומדרשים וזהר הקדוש.

*

הובא לדפוס על-ידי
חסידי ברסלב
עיה"ק ירושלים תובכ"א

מוֹהֲרָא"ש נ"י אָמַר, שְׁאָדָם צָרִיךְ לְמַסֹּר
אֶת נַפְשׁוֹ כְּדֵי לְחַנּוּךְ אֶת יְלָדָיו עַל טְהוּרַת
הַקֹּדֶשׁ, וּבְכַרְטִיּוֹת בְּדוֹר הַזֶּה, שֶׁהֵהָפְקוּרוֹת
כָּל-כַּף מִתְּפִשְׁטָת בָּעוֹלָם, וּמִסְתּוֹבְבִים כָּל
מִינֵי מְשַׁחְתִּים, וְלָכֵן צָרִיכִים לָשִׂים דָּגֵשׁ
חֲזָק עַל חֲנוּךְ הַיְלָדִים, וְזוֹ מְצֻנָה הַכִּי
גְּדוֹלָה. וּמוֹהֲרַנְ"ת ז"ל אָמַר, שְׁאֶצְלוּ
עֲבוֹדַת חֲנוּךְ הַיְלָדִים כָּל-כַּף תְּשׁוּבָה בְּדִיּוֹק
כְּמוֹ עֲבוֹדַת חֲצוֹת וּשְׁאָר עֲנִינֵי עֲבוֹדַת הַנֶּשֶׁם
יִתְבָּרַךְ.

(אֲמַרֵי-מוֹהֲרָא"ש, חֵלֶק ב', סִימָן תרמו).

קוֹנְטָרַס

חֲנוּף הַיְלָדִים

א.

צָרִיף שְׁתַּדְּעוּ, אֲהוּבֵי, בְּנֵי וּבָנוֹתֵי הַיְקָרִים, שְׁפָל עֵינַיִן חֲנוּף הַיְלָדִים הוּא חֲכָמָה עֲמֻקָּה עַד מְאֹד, כִּי עֲלֵיכֶם לְדַעַת, שֶׁהַיְלָדִים אֵף שֶׁהֵם עֲדִין קְטַנֵּי קְטַנִּים, כְּבָר יֵשׁ לָהֶם שְׂכָל, אֵף עֲדִין הוּא אֵינוֹ מְפֹתָח, לְזֹאת — אִם אַתֶּם רוֹצִים לְחַנּוֹף אֶת הַיְלָדִים, עֲלֵיכֶם לְחַנּוֹף קֶדֶם אֶת עֲצֻמְכֶם, כִּי כָל מָה שֶׁאַתֶּם תַּעֲשׂוּ וּתְדַבְּרוּ, וּכְפִי שֶׁאַתֶּם תִּתְנֶהֱגוּ, כִּי אַתֶּם מְחַנְכִים אֶת הַיְלָדִים. וְאַל תִּחְשְׁבוּ — מָה לָנוּ לְשָׁמֵר אֶת מַעֲשֵׂינוּ אוֹ אֶת דְּבוּרֵינוּ וְהַתְנַהֲגוּתֵנוּ, הֲלֹא הַיְלָדִים הֵם קְטַנֵּי קְטַנִּים עֲדִין, וְאֵינָם תּוֹפְסִים שׁוֹם דְּבָר, וּמְכָל שֶׁכֵּן שְׂאִינָם מְבִינִים מָה שֶׁרוֹאִים וּמָה שֶׁנַּעֲשֶׂה סְבִיבָם וְכוּ'! אֵל

חַנוּךְ הַיְלָדִים

תֹּאמְרוּ כָּךְ, כִּי בְדִיוֹק מֵה שְׁאַתֶּם מְדַבְּרִים, וְכִפִּי
 שְׁאַתֶּם מְתַנְּהִים, כָּךְ הֵם יְדַבְּרוּ וַיִּתְנַהְּגוּ. כִּי הַהוֹרִים
 הֵם הַחוֹתָם עַל הַיְלָדִים. וְלִכֵּן אִם אַתֶּם רוֹצִים לְחַנֵּךְ
 אֶת הַיְלָדִים שְׂיִלְכוּ בְּדֶרֶךְ טוֹבָה, תִּתְחִילוּ לְחַנֵּךְ אֶת
 עַצְמְכֶם, וְאִזּוּ יִתְקַבְּלוּ דְבָרֵיכֶם אֶצֶל הַיְלָדִים.

וְדַבֵּר זֶה צָרִיכִים לְהִתְחִיל עוֹד כְּשֶׁהַיְלָדִים קִטְנֵי
 קִטְנִים, כִּי יֵשׁ לָהֶם חוֹשִׁים וְהַבְנָה בְּדִיוֹק כְּמוֹ
 הַגְּדוֹלִים, רַק הַיּוֹם הֵם עֲדִין קִטְנֵי קִטְנִים, וְעוֹד לֹא
 הִתְפַּתַּח חוֹשִׁם, אֲבָל מֵה שָׂרְאוּ וּמֵה שֶׁשָּׁמְעוּ
 אֶצְלָכֶם, זֶה כְּבָר נְטִבֵעַ וְנִחְקֵק בְּדַעוֹתֵיהֶן הַקִּטְנוֹת,
 וְכִכֵּל שֶׁהֵם גְּדוֹלִים, כָּךְ מִתְפַּתְּחִים אֶצְלָם דַּעֲתָם
 וְחוֹשִׁיהֶם.

לְזֹאת אֵינְכֶם יְכוֹלִים לָבוֹא בְּטַעֲנָה אֶל הַיְלָדִים
 כְּשֶׁהֵם גְּדוֹלִים — מֵדוּעַ אַתֶּם מִתְחַצְּפִים נֶגֶד
 הַהוֹרִים? כְּשֶׁהֵם רְאוּ עוֹד בְּהִיוֹתָם קִטְנֵי קִטְנִים, אֵיךְ
 אַתֶּם הִתְחַצְּפְתֶם נֶגֶד הוֹרֵיכֶם הַיְקָרִים, וּמֵדוּעַ אַתֶּם
 רוֹצִים עֲכָשׁוּ, שֶׁהֵם לֹא יִתְחַצְּפוּ נֶגְדְכֶם, הֲלֹא אַתֶּם
 הֵייתֶם דְּגָמָא חִיָּה בַּעֲבוּרָם? ! וְכֵן מֵדוּעַ יֵשׁ לָכֶם
 טַעֲנוֹת עַל יְלָדֵיכֶם, שֶׁהֵם זוֹלָלִים וְסוֹבְאִים, וְאֵינֶם
 שׁוֹמְרִים עַל הַנִּקְיוֹן וְכוּ', אִם אַתֶּם בְּעַצְמְכֶם עֲדִין

רחוקים מכל זה? ! ומדוע אתם צועקים על הילדים
שָׁאֲסוּר לְדַבֵּר לְשׁוֹן-הָרַע, רְכִילוֹת וְלִיצָנוֹת, בְּשָׁעָה
שְׂאֲתֶם בְּעֶצְמְכֶם עוֹסְקִים בְּזֶה כָּל הַיּוֹם? ! ומדוע יש
לְכֶם טְעָנוֹת אֶל יְלָדֵיכֶם, שֶׁהֵם גּוֹנְבִים וְעוֹשִׂים כָּל
מִינֵי תַחֲבוּלוֹת, אֵיךְ לְהוֹצִיא כְּסָפִים מֵאַחֲרֵים, בְּשָׁעָה
שֶׁהֵם רוֹאִים דָּבָר זֶה אֶצְלָכֶם? ! ומדוע אתם באים
אֲלֵיהֶם בְּטְעָנוֹת שֶׁהֵם נוֹטְלִים סְמִים, רַחֲמָנָא לְצַלָּן,
כְּאֲשֶׁר הֵם רוֹאִים שְׂגָם אֲתֶם מִשְׁתַּמְּשִׁים בְּכָל מִינֵי
תְרוּפוֹת וְכוּ' ? ! וּכְשֶׁתִּזְכְּרוּ דָּבָר זֶה, אֲזִי תוּכְלוּ לְחַנֵּךְ
אֶת יְלָדֵיכֶם, כִּי אִם תְּחַנְּכוּ אֶת עֶצְמְכֶם קֹדֶם, הֵינּוּ
— הַבַּעַל אֶת הָאִשָּׁה וְהָאִשָּׁה אֶת הַבַּעַל, שְׁלֹא לְדַבֵּר
בְּצוּרָה גָּסָה — קָלְלוֹת אוֹ נְבוּל פֶּה, חֶס וְשָׁלוֹם, וְכֵן
לֹא לְצַעֵק וּלְבַיֵּשׁ אֶת זוּלָתוֹ, וְכֵן לֹא לַעֲשׂוֹת שׁוֹם
תַּחֲבוּלוֹת שֶׁל עֲרֻמוּמִיּוֹת וּגְנִיבוֹת, וְכֵן לְהִשָּׁמֵר לֹא
לְקַחַת תְּרוּפוֹת בְּפָנֵי הַיְלָדִים וְכַדוּמָה, וְכֵן
הַתְּנַהֲגוּתְכֶם בְּבֵית וּבְחוּץ, שֶׁתְּהִיָּה לְאוֹת וּלְמוֹפֵת, אֲזִי
אֲתֶם יְכוּלִים לְהִתְחִיל לְחַנֵּךְ אֶת יְלָדֵיכֶם, וּכְבָר יִהְיֶה
לְכֶם בְּנִקְל מְאֹד, כִּי הַיְלָדִים מִמִּילָא יִתְחַנְּכוּ מִכֶּם, כִּי
הַקְּטָנִי קְטָנִים, יֵשׁ לָהֶם חוֹשִׁים מְפֹלְאִים, וּמָה שֶׁרַק
תּוֹפְסִים וּמְרַגֵּשִׁים אֶצְל הַהוֹרִים, כֶּף הֵם מִתְּנַהֲגִים;
וְעַל-כֵּן, בְּנֵי וּבָנוֹתֵי הַיְקָרִים! כְּשֶׁאֲתֶם רוֹצִים לְחַנֵּךְ
אֶת הַיְלָדִים, רְאוּ לְחַנֵּךְ קֹדֶם אֶת עֶצְמְכֶם, וְאֲזִי יִהְיוּ

חֲנוּף הַיְלָדִים

י

לְכֶם יְלָדִים מִפְתָּחִים, בְּעֲלֵי דֶרֶךְ אֶרֶץ וּבְעֲלֵי מַדּוֹת
טוֹבוֹת, וְתָרוּ מֵהֶם רֹב נַחַת בְּזֶה וּבָבֶא.

ב.

בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! זְכְרוּ הֵיטֵב, אֲשֶׁר "חֲנוּף
הַיְלָדִים" הוּא בְּיַדְכֶם עַכְשָׁו, וְאַל תַּחְשְׁבוּ שֶׁיְלָדֵיכֶם
עֲדִין קְטַנֵּי קְטַנִּים, וְעֲדִין יֵשׁ לְכֶם זְמַן לְחַנּוּכָם, אֶל
תֹּאמְרוּ זֹאת, כִּי לֹא תִדְעוּ מַה יֵּלֵד יוֹם, וּבְאֵילוֹ
עֲסָקִים תִּהְיוּ מְעַסְקִים וּמְעַרְבִים, וּכְבָר לֹא יִהְיֶה לְכֶם
זְמַן אֶל הַיְלָדִים, וְהֵם יִגְדְּלוּ הַפְּקָר, רַחֲמָנָא לְצַלָן,
וַיִּקְבְּלוּ אֶת חֲנוּכָם מִהֶרְחֹב, אֲשֶׁר בָּעֵת שֶׁיִּגְדְּלוּ יֵצְאוּ
בְּעֲלֵי מוֹמִין בְּמַדּוֹתֵיהֶם וּבְנִפְשׁוֹתֵיהֶם, וְאַתֶּם
תִּתְחַרְטוּ אֲזַי מְאֹד מְאֹד, וְתִמְרְטוּ אֶת שְׁעָרוֹת רֵאשְׁכֶם
— מַה קָרָה לְיְלָדִים הַנְּחַמְדִים שְׁלָנוּ? ! אֲשֶׁר מְסַרְנוּ
אֶת נַפְשָׁנוּ בְּעִבּוּרָם וּפְנִיקְנוּ אוֹתָם מִיַּמֵּי קְטַנּוּתָם,
וְנִתְּנוּ לָהֶם כָּל מִינֵי מְעַדְנִים וְכֶסֶף וּמְלַבּוֹשִׁים וְכָל
מַה שֶׁרַק בְּקִשׁוֹ, וּמַדּוּעַ הַיּוֹם נִרְאִים כֶּף — גִּנְבִים,
שׁוֹדָדִים, נוֹאֲפִים, רַמָּאִים, פְּרָאִים, וּמִתְחַצְּפִים נֶגֶד
מְבַגְרִים, וּמִתְחַצְּפִים נֶגְדָנוּ, עַד שֶׁהִדְרִדְרוּ כָּל-כֶּף
בְּחִבְרָה לֹא טוֹבָה, וְהֵם נוֹטְלִים סְמִים, וּכְבָר אֵין
מִפִּירִים אוֹתָם כָּלֵל, מַדּוּעַ מִגִּיעַ לָנוּ דְבַר כְּזֶה? !

וּבִאֲמַת הַזְהָרָתִי אֶתְכֶם שׁ "חֲנוּךְ הַיְלָדִים" מִתְחִיל
 עוֹד בַּבַּיִת, וְכֵן כְּשֶׁהַיְלָדִים עוֹד קִטְנֵי קִטְנִים, אֲשֶׁר
 אִז אִם הֵם רוֹאִים שְׁלֵהוֹרִים יֵשׁ זְמַן בְּעֵבוֹרָם,
 וּמִוִּרְיָדִים אֶת עֲצָמָם אֲלֵיהֶם, וּמִדְּבָרִים וּמִשְׁחָקִים
 עִמָּהֶם, וְנוֹתְנִים לָהֶם אֶת תְּשׁוּמַת לִבָּם, אִז וַיִּקָּא
 מוֹעִיל הַחֲנוּךְ, וְלֹא כְּמוֹ שְׁנוּהֵג עֲכָשׁוּ בְּעוֹלָם,
 שְׂאוֹמְרִים — עֲזְבוּ אוֹתָם, הֵם עֲדִין קִטְנִים, שְׂיִחִיו
 אֶת חַיֵּיהֶם, וַיִּגְדְּלוּ הֶפְקֵר, וּכְשִׁיתְּבַגְרוּ — אִז יָבוֹאוּ
 אֶל הַשִּׁכָּל וְהִדְעַת, וַיִּגְדַּבֵּר עִמָּהֶם.

אֶל תֹּאמְרוּ זֹאת, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי, כִּי אַחֲר־כֵּן כָּבֹד
 יִהְיֶה מְאַחֵר, כִּי הַזְמַן הַטּוֹב בְּיוֹתֵר לְ"חֲנוּךְ הַיְלָדִים"
 הוּא — כְּשֶׁהֵם עֲדִין קִטְנֵי קִטְנִים, וְאִז יֵשׁ לָתֵת לָהֶם
 תְּשׁוּמַת-לֵב, וְאֶפְלוּ שְׁנֵדָמָה לָכֶם שְׂאֵלוֹ דְּבָרִים
 פְּעוּטִים וּקִטְנִים — מֵה שֶׁהֵם רוֹצִים, וּדְבָרִים שֶׁל
 מֵה בְּכֹךְ, עֲלֵיכֶם לְדַעַת, כִּי אֲצֵל הַקִּטְנִים, אֵלוֹ דְּבָרִים
 גְּדוּלִים מְאֹד מְאֹד, וְכֹל תְּשׁוּמַת-לֵב שֶׁרַק נוֹתְנִים
 לָהֶם, זֶה מוֹעִיל לָהֶם לְהִתְפַּתַּח יוֹתֵר בְּנִקְלָה; כִּי
 כְּשֶׁהַיְלָדִים רוֹאִים שְׁלֵהוֹרִים יֵשׁ זְמַן בְּעֵבוֹרָם, וְהֵם
 נוֹתְנִים לָהֶם תְּשׁוּמַת-לֵב, אֲזִי מְרַגְּשִׁים אֶת עֲצָמָם
 עֲצָמָאִים, כְּאֵלוֹ הֵם גַּם-כֵּן מִשְׁהוּ בְּזֵה הָעוֹלָם
 וּמִתְחַשְּׁבִים בָּהֶם, לֹא-כֵן כְּשֶׁהַהוֹרִים עֲצָבָנִים, וְאִין

לָהֶם זְמַן אֶל הַטְּרַטּוּרִים שֶׁהַיְלָדִים הַקְּטָנִים
מְטַרְטְרִים, וְהֵם צוֹעְקִים עֲלֵיהֶם בְּעֲצָבוֹת גְּדוּלָה, אֲזִי
הֵם מְרַגִּישִׁים עֲצָמָם מְקַפְּחִים, וְנִכְנָסִים בְּדַעְתָּם רַגְשֵׁי
נְחִיתוֹת, כְּאִלוּ אֵינָם שׁוֹיִם כָּלֵל בְּזֵה הָעוֹלָם, וְכֵאלוּ
הֵם בְּאֶמֶת אֵינָם יוֹדְעִים אֶת אֲשֶׁר הֵם עוֹשִׂים, וְזֶה
מִכְנִיס בָּהֶם רַגֶּשׁ שֶׁל פֶּחַד וְשֶׁל אֵי בְּטָחוֹן עֲצָמִי,
וְעַל-יְדֵי-זֶה הֵם גְּדֹלִים בְּעֲלֵי מוֹמִין בְּמַדּוּתֵיהֶם
וּבְנַפְשׁוֹתֵיהֶם.

לָכֵן רְאוּ, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים, לְשָׁמֹר עַל דְּבַר
זֶה מְאֹד מְאֹד, וְתִשְׁתַּדְּלוּ לְהוֹרִיד אֶת עֲצָמְכֶם אֶל
יְלָדֵיכֶם, וְתִתְּנוּ לָהֶם תְּשׁוּמַת-לֵב הַכִּי גְּדוּלָה, וְכָל
דְּבַר קָטָן שָׂרָק עוֹשִׂים, תִּפְלִיגוּ אֶת זֶה בְּעֵינֵיהֶם,
וְתִיַקְרוּ וְתִחַשְׁבוּ אֶת דְּבוּרֵיהֶם וּמַעֲשֵׂיהֶם הַטּוֹבִים,
וְתִסְפְּרוּ לְקָרוֹבִים, וְזֶה בְּאֶמֶת יִכְנִיס בָּהֶם רַגֶּשׁ שֶׁל
גְּדוּלָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִתְחִילוּ לְהִתְנַהֵג כְּמוֹ גְּדוּלִים
בְּבְטָחוֹן עֲצָמִי, וְיִהְיוּ בְּרִיאִים בְּמַדּוּתֵיהֶם
וּבְנַפְשׁוֹתֵיהֶם; זְכְרוּ זֹאת עֲכָשׁוּ בְּשָׁעָה שֶׁהַיְלָדִים עוֹד
קְטָנִי קְטָנִים, כִּי תִצְטָרְכוּ לָזֶה כְּשִׁיְהִיוּ גְּדוּלִים,
וְעֲכָשׁוּ כְּשֶׁהֵם קְטָנִי קְטָנִים, עֲדִין אַתֶּם יְכוּלִים לְחַנּוּךְ
אוֹתָם עַל-פִּי הַתּוֹרָה וְהַמוֹסֵר.

ג.

בְּנֵי וּבָנוּתֵי הַיְקָרִים! כְּשֶׁבְּרָצוֹנְכֶם לֹמֵר מוֹסֵר
 לַיְלָדִיכֶם בְּעוֹדָם קִטְנֵי קִטְנִים, וּמְכַל שֶׁכֵּן כְּשֶׁהֵם כְּבָר
 גְּדוּלִים, וְאַתֶּם רוֹצִים לַעֲרוֹךְ בְּקֶרֶת עַל מַעֲשֵׂיהֶם.
 עֲלֵיכֶם לְדַעַת – בְּדִיוֹק כְּמוֹ שְׁאַתֶּם אֵינְכֶם אוֹהֲבִים
 שְׂמִימָתָחוּ עֲלֵיכֶם בְּקֶרֶת, אוֹ יִטִּיפוּ לָכֶם מְנָה מוֹסֵר,
 כְּמוֹ-כֵן וְיוֹתֵר מִכֵּן הַיְלָדִים אֵינָם אוֹהֲבִים, שְׂעוֹרְכִים
 בְּקֶרֶת עַל מַעֲשֵׂיהֶם, וּמְטִיחִים נְגָדָם מְנָה מוֹסֵר, כִּי
 כָּל דְּבָרֵי הַבְּקֶרֶת אוֹ הַמוֹסֵר נִקְלָטִים בְּדַעְתָּם הַקִּטְנָה
 בְּרַגְשׁוֹת אֲשֶׁמָּה, וְנִכְנָס בְּדַעְתָּם, כְּאִלוּ הֵם בְּאַמֶּת
 אֵינָם טוֹבִים, וְעוֹשִׂים דְּבָרִים שְׁלִילִים, וְזֶה מְכַנֵּס
 בָּהֶם יְאוּשׁ וְהַתְרַשְׁלוּת וְאִי בְטָחוֹן עֲצָמִי, וְאִזִּי
 חוֹשְׁבִים שֶׁלֹּא יוּכְלוּ לְהַשְׁתַּנּוֹת אֶף פַּעַם, וְעַל-יְדֵי-זֶה
 לֹא דִי שְׂאִינְכֶם מְתַקְנִים בַּמוֹסֵר וּבַבְּקֶרֶת שְׁאַתֶּם
 מְטִיפִים לָהֶם, אֲלֹא אַתֶּם עוֹד מְקַלְקְלִים, וְגוֹרְמִים
 שְׂיִדְרָדְרוּ יוֹתֵר וְיוֹתֵר, וְיַעֲשׂוּ בְּדִיוֹק הַהַפּוּךְ מִמָּה
 שְׂאַמְרָתֶם לָהֶם; כִּי טֹבֵעַ הַקִּטְנִים, שֶׁהֵם עֲקֻשָׁנִים
 גְּדוּלִים מְאֹד מְאֹד. וְעַקֵּר הָעֲצָה כְּשֶׁאַתֶּם רוֹצִים לְתַת
 לָהֶם מְנָה מוֹסֵר, אוֹ לַעֲשׂוֹת אִיזוֹ בְּקֶרֶת עַל מַעֲשֵׂיהֶם,
 לֹמֵר אֶת הַבְּקֶרֶת וְהַמוֹסֵר עַל עֲצָמְכֶם. לְמַשָּׁל
 כְּשֶׁהַיְלָדִים שׁוֹבְרִים מִשְׁהוּ, עֲלֵיכֶם לְשַׁאל אוֹתָם

בַּנְחַת — הָאֵם אָבָא וְאִמָּא יִשְׁבְּרוּ דְבַר זֶה? או כְּשֶׁהֵם עוֹשִׂים אִיזָה מַעֲשֵׂה רַע, עֲלֵיכֶם לְשַׁאל אוֹתָם — הָאֵם אָבָא אוֹ אִמָּא עָשׂוּ דְבָרִים כְּאֵלוֹ, שְׂיִכְנִיסוּ אוֹתָם עִכְשָׁו בְּבֵית-הַסֵּהר? וְכוּ' וְכַדוּמָה בְּכָל הָעֲנִינִים שְׁאַתֶּם רוֹצִים לְתַקֵּן אוֹתָם, תְּדַבְּרוּ עַל עֲצָמְכֶם, וְתַמְתְּחוּ אֶת הַבְּקָרָת וְהַמוֹסָר עַל עֲצָמְכֶם, אֲזִי תֵרְאוּ תַכְף-וּמִיד אֵיךְ שֶׁהַקְּטָנִים יִתְחִילוּ לְהִתְבַּיֵּשׁ, וְיֹאמְרוּ: לֹא, בְּנֵדְאֵי לֹא, וּמִמִּילָא יִקְחוּ אֶת הַמוֹסָר וְאֶת הַבְּקָרָת עַל עֲצָמָם, כִּי הֲלֹא הֵם רוֹצִים לְהִיּוֹת כְּדִגְמַת אָבָא וְאִמָּא, וְעַל-כֵּן אִם אָבָא וְאִמָּא אָמְרוּ שֶׁהֵם אֵינָם רוֹצִים לַעֲשׂוֹת דְבַר כְּזֶה, אוֹ הֵם עָשׂוּ טָעוּת, וְרוֹצִים לְתַקְּנָהּ, אֲזִי מִמִּילָא גַם הַקְּטָנִי קְטָנִים יַעֲשׂוּ כְמוֹתָם. וְדַבֵּר זֶה סוּבֵב עַל כָּל פֶּרֶט וּפְרָט בְּחַיִּים מִהַדְבָּר הַקָּטָן עַד הַדְבָּר הַגָּדוֹל, אִם הַהוֹרִים עוֹרְכִים אֶת הַבְּקָרָת אוֹ מְטִיפִים מוֹסָר עַל עֲצָמָם, אֲזִי הִילָדִים חֲשִׂים עֲצָמָם מְבִיָּשִׁים, וּמְבִינִים הֵיטֵב הֵיטֵב אֶת הַרְמֹז, וְזֶה מוֹעִיל הַרְבֵּה יוֹתֵר מֵאֲשֶׁר יִטִּיפוּ לָהֶם בְּעֲצָמָם מוֹסָר וּבְקָרָת, וְכֵן דְבַר זֶה יִחַקֵּק בְּקְטָנִים, שְׁגַם הַגָּדוֹלִים יְכוּלִים לַעֲשׂוֹת טָעוּת. לֹא-כֵן כְּשֶׁמְטִיחִים רַק עֲלֵיהֶם בְּקָרָת, וְנוֹתְנִים לָהֶם מְנָה מוֹסָר, וְחוֹשְׁבִים לְהִרְאוֹת לָהֶם שֶׁרַק הֵם עוֹשִׂים טָעוּת, וְהַגָּדוֹלִים אֵף פַּעַם אֵינָם טוֹעִים, הַתּוֹצְאוֹת

תְּהִינָה, שְׂכַאֲשֶׁר יִהְיוּ גְדוּלִים, הֵם יַעֲשׂוּ דִיקָא לְהַפְּךְ מִמָּה שֶׁהַהוֹרִים רוֹצִים; וְעַל-כֵּן רָאוּ, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים, תָּמִיד לַעֲרוֹךְ עַל עֲצֻמְכֶם בְּקֶרֶת, וְכֵן תִּטְיִפוּ לְעֲצֻמְכֶם מְנָה מוֹסֵר בְּפָנֵי הַיְלָדִים בְּחֻכְמָה עֲצוּמָה, וְזֶה יוֹעִיל מְאֹד לַיְלָדִים, כְּאֲשֶׁר אֵינְכֶם יְכוּלִים לְתַאֲרַר כָּלֵל וְכָלֵל, כִּי הַיְלָדִים רוֹצִים תָּמִיד שֶׁהוֹרֵיהֶם יִהְיוּ הַדְּגָמָא הַחַיָּה בְּחַיֵּיהֶם, וְהָאִשִּׁיּוֹת הַגְּדוּלָה בְּיוֹתֵר בְּעוֹלָם, וְעַל-כֵּן כְּשֶׁתֹּאמְרוּ לָהֶם בְּצוּרָה כָּזוֹ, שְׂיַבִּינוּ מֵאֵלֵיהֶם, זֶה עֶקֶר שְׁלֵמוֹת "חַנוּךְ הַיְלָדִים".

ד.

צָרִיךְ שְׁתַּדְּעוּ, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים, שְׂעַלִּיכֶם לְהִזָּהֵר מְאֹד מְאֹד לְחַנּוּךְ אֶת יְלָדֵיכֶם בְּדֶרֶךְ הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, כְּאֲשֶׁר קִבְּלָנוּ מֵאֲבוֹתֵינוּ וּמֵאֲבוֹת אֲבוֹתֵינוּ מִדוֹר דוֹר עַד מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, שֶׁקִּבֵּל תוֹרָה מִסִּינַי, וְאָנוּ מְזַהָרִים מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ — "וְשִׁנַּנְתֶּם לְבַבְיָךְ" וְגו', "וְלִמְדַתֶּם אוֹתָם אֶת בְּנֵיכֶם" וְגו'. וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּמְשֹׁךְ הַמְּסֻרָת וְהַשְׂרִשְׁרָת הַזֵּהוּבָה מִדוֹר דוֹר; וְצָרִיכִים לְהִרְחִיקֶם בְּכָל מִינֵי הַתְּרַחֲקוֹת מִהַכֹּתוֹת הַרְעוֹת שֶׁקָּמוּ בַּדוֹרוֹת הַלְלוּ, לְהַעֲבִיר, חֵס וְשְׁלוֹם, אֶת נַעֲרֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵעֶקֶר הַדַּת הַקְּדוּשָׁה, וְהַעֲמִידוּ בְּתִי-סֵפֶר

חילוניים, אֲשֶׁר כָּל תְּכִלִּיתָם הִיא לַעֲקֹר אֶת נַשְׁמוֹת
 הַיְלָדִים מִשְׁרָשָׁם, שֶׁהִיא הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, כִּי
 הַשָּׂרֵשׁ שֶׁל כָּל יִשְׂרָאֵל הוּא — אֲמוּנָה אֲמִתִּית בּוֹ
 יִתְבָּרֵךְ — לְהֶאֱמִין בְּאֲמוּנָה פְּשׁוּטָה, אֲשֶׁר הוּא
 יִתְבָּרֵךְ מִחַיָּה, מְהִינָה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה,
 וְהוּא בְּרָאָה, יִצְרָה, עֲשָׂאָה וּמְנַהִיגָה בְּהַשְׁגָּחָה פְּרָטִי
 פְּרָטִית. לֹא-כֵן בְּבִתֵּי-הַסֵּפֶר הַחִילוֹנִיִּים מְלַמְּדִים אֶת
 בְּנֵי יִשְׂרָאֵל חֻכְמוֹת חִיצוֹנִיּוֹת, חֻכְמוֹת שֶׁל הֶבֶל,
 הַמְּלֵאוֹת כְּפִירוֹת וְאֶפִיקוֹרְסוֹת, עַד שֶׁהִמְחַנְכִים
 מִכְּנִיסִים בְּיְלָדִים אָרֶס וְרַעַל נֶגֶד כָּל הַקְּדוּשׁ לְעַם
 יִשְׂרָאֵל. וְלִכֵּן עֲלֵיכֶם לְהִזָּהֵר מְאֹד מְאֹד לְאִיזָה מְקוֹם
 אֲתֶם מוֹסְרִים אֶת יְלָדֵיכֶם כְּדֵי לְחַנְכֶם, וְאֶפְלוּ
 בְּמְקוֹמוֹת שְׂמֵלֵבִישִׁים עֲצָמָם בְּלְבוּשׁ עֲרֻמוּמִי, כְּאֵלוֹ
 רוֹצִים לְלַמֵּד עִמָּהֶם גַּם תּוֹרָה וְכוּ', עֲלֵיכֶם לְבַדֵּק
 בְּשֶׁבַע חֻקִּירוֹת וּבְשֶׁבַע בְּדִיקוֹת — הֵאֵם זֶה נֶכוֹן, כִּי
 עַל-פִּי-רֹב הַסֵּטֶרָא אֲחֵרָא הִלְבִּישׁ עֲצָמוֹ רַק עַל
 הַיְלָדִים, וַיֵּשׁ מְקוֹמוֹת שְׂמֵרָאִים בְּצַבִּיעוֹת וּבְשִׁקָּר,
 כְּאֵלוֹ לוֹמְדִים גַּם תַּנ"ךְ, אֲבָל הַכֹּל עַל-פִּי הַשִּׁקָּרִים
 וְהַלִּיצָנוֹת, הַכְּפִירוֹת וְהָאֶפִיקוֹרְסוֹת שֶׁלָּהֶם, וְצָרִיכִים
 לְבָרֵחַ מִמְּקוֹמוֹת כְּאֵלוֹ כְּמוֹ שְׂבוֹרְחִים מֵאֵשׁ שׁוֹרְפָת,
 כִּי הֵם גְּרוּעִים עוֹד הַרְבֵּה יוֹתֵר מֵאֵשׁ שׁוֹרְפָת וּמַחִיוֹת
 טוֹרְפוֹת, כִּי הָאֵשׁ שׁוֹרְפָת רַק פְּעַם אַחַת, וְכֵן הַחִיוֹת

הַטּוֹרָפוֹת — אֵינָן טּוֹרָפוֹת אֲלָא פַּעַם אַחַת, אֲבָל
בְּחַנוּכְכֶם הָרַע וְהָמָר הֵם שׁוֹרְפִים וְטוֹרְפִים אֶת
הַיְלָדִים בְּכָל יוֹם מִמָּשׁ. וְרוּאִים בְּחוּשׁ, אֲשֶׁר עַל-יַדֵּי
שֶׁהַעֲבִירוּ אֶת נַעֲרֵי יִשְׂרָאֵל מִדַּת הַיְהוּדוֹת וּמִדַּעַת
הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, אֲזִי הֵם גָּדְלוּ, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, בְּעֵלֵי
מוֹמִין בְּנַפְשׁוֹתֵיהֶם, כִּי כָּל אֱלוֹ שֶׁהַתַּחֲנִּיכוּ בְּחַנוּךְ שֶׁל
כְּפִירוֹת וְאַפִּיקוֹרְסוֹת, וְעָזְבוּ אֶת הַיְהוּדוֹת, גָּדְלוּ
גִּבּוֹרִים, שׁוֹדְדִים וְאַפְלוּ רוֹצְחִים, רַחֲמָנָא לְצַלָּן,
נוֹאֲפִים, אוֹנְסִים וְלוֹקְחֵי סָמִים, רַחֲמָנָא לְיִשְׁזַכֵּן,
וְלִבְסוּף יוֹשְׁבִים בְּבֵתִי סֵהַר, וְכִשְׁמִשְׁתַּחֲרָרִים,
בוֹרְחִים מִהַהוֹרִים וּמִהָאָרֶץ, וּמִתְעַרְבִים בְּגוֹיִים.
כַּאֲשֶׁר רוּאִים זֹאת בְּחוּשׁ מַעֲשִׂים בְּכָל יוֹם לְמֵאוֹת
וְלְאַלְפִים, וְאִי אֶפְשָׁר לְהַכְחִישׁ אֶת הַמְצִיאוֹת, עַד
שֶׁהַיּוֹם אֵין כָּבֵר מְדִינָה בְּעוֹלָם, שְׁלֹא יִהְיֶה מְצוּיִים
שֶׁם בְּבֵתִי הַסֵּהַר תְּלִמִּידִים שֶׁקָּבְלוּ אֶת חַנוּכְכֶם בְּבֵתִי
הַסֵּפֶר הַחִילוּנִיִּים.

עַל-כֵּן, בְּנֵי וּבָנוֹתֵי הַיְקָרִים, שִׁמְרוּ מְאֹד מְאֹד עַל
יְלִדֵיכֶם, אֲשֶׁר הֵם הַיְהוּדָיִם שְׁלָכֶם, וְכִמוּ שֶׁשׁוֹמְרִים
עַל יְהוּדָיִם, שְׁלֹא יֵאבְדוּ, וְשְׁלֹא יִתְקַלְקְלוּ אוֹ
יִתְלַכְּלוּ, כְּמוֹ-כֵן וְיִוְתָר מִכֵּן פִּי אֶלְךָ אֲלָפִים וְרַבּוֹת
פְּעָמִים, עֲלֵיכֶם לְשִׁמּוֹר עַל יְלִדֵיכֶם, כִּי כֶּסֶף, זָהָב

חֲנוּךְ הַיְלָדִים

וַיְהִלְמִים, אֶפְלוּ יֵאבֹד לָכֶם, יָכוֹל לְהִיּוֹת שְׂיַחְזֹר
 אֵלֵיכֶם, כִּי הַכֶּסֶף הוּא עָגֹל — הִנֵּה הַפְּסֻדָתְכֶם אוֹתוֹ,
 וְהִנֵּה לְמַחֵר יֵשׁ לָכֶם בַּחֲזָרָה כָּפֹל כְּפָלִים, לֹא-כֵן
 בַּחֲנוּךְ יְלָדֵיכֶם — אִם יִקְבְּלוּ חֲנוּךְ קְלוּקֵל, עַד
 שְׂיִדְרְדְּרוּ לְשֹׂאוֹל תַּחֲתִית וּמִתַּחֲתָיו, רַחֲמָנָא לְצַלָן,
 וַיְהִיו רַמָּאִים, גְּנָבִים, נוֹאֲפִים, לוֹקְחֵי סַמִּים, שְׂאֵז
 הִרְגַּתְּם אוֹתְם בְּמוֹ יְדֵיכֶם.

עַל-כֵּן, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים, חוּסוּ וְחַמְלוּ עַל
 יְלָדֵיכֶם, וְתִמְסְרוּ אוֹתָם רַק לְבִתֵּי-סֵפֶר דְּתִיִּים,
 שְׂמַחֲנֵכִים שָׁם עַל-פִּי דַעַת תּוֹרַתְנוּ הַקְּדוּשָׁה,
 שְׂקַבְּלוּ עַל-יְדֵי מֹשֶׁה רַבֵּנוּ מְסִינֵי, וְשִׂיכְנִיסוּ
 בְּיְלָדֵיכֶם אֱמוּנָה אֲמִתִּית בּוֹ יִתְבָּרַךְ כְּמוֹ שְׂקַבְּלוּ
 אֲבוֹתֵיכֶם וְאֲבוֹת אֲבוֹתֵיכֶם מִדּוֹר דּוֹר, וַיְגַדְּלוּ יְהוּדִים
 גְּאִים בִּיְהוּדוֹתָם, וְלֹא יִתְבַּיְשׁוּ מִשׁוּם אִמָּה וְלִשׁוֹן
 בִּיְהוּדוֹתָם כָּלֵל, וַיְהִיו מוֹכְנִים לְמִסֵּר אֶת נַפְשָׁם בְּעִבּוֹר
 שְׂמוֹ יִתְבָּרַךְ, בְּעִבּוֹר הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה וּבְעִבּוֹר עִם
 יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר זֶהוּ הַחֲנוּךְ הַטּוֹב בְּיֹתֵר וְהַמְצִיץ
 בְּיֹתֵר, שְׂאֵתָם יְכוֹלִים לְתַת לְיְלָדֵיכֶם, וְאֵז — אִם
 תְּצִיְתוּ אוֹתֵי לְקַיִם אֶת כָּל זֶה, תָּרוּוּ רַב נַחַת
 מִיְלָדֵיכֶם, כִּי הַיְלָדִים יְגַדְּלוּ בְּאַמֶּת לְאוֹת וּלְמוֹפֵת,
 וְתִהְיוּ גְאִים בָּהֶם.

ה.

צריך שתדעו, אהובי, בני ובנותי היקרים, שהבעל-דבר התגרה מאד בישראל, בעוונותינו הרבים, והעמיד עכשו את הפתות הרעות, שמחנכות את הנערים ללמד חכמות חיצוניות ולשונות העמים, ומביאות לידי פפירות גמורה, רחמנא לצלן, לכפר בו יתברך, ולהתלוץ מכל הקדוש לעם ישראל, פנראה בחוש, וכל עקר פונתם הרעה של הסטרא אחרא והבעל-דבר הוא רק לעקר מהם שם השם, חס ושלום, שלא יקראו עוד יהודים; כי אמרו חכמינו הקדושים: כל הכופר בעבודה זרה נקרא יהודי; נמצא שהשם 'יהודי' מורה על פפירה בעבודה זרה, והם מטביעים בנערים, כאלו הם אמה בין האמות הינו 'ישראלים'; פי הבעל-דבר אינו מסתפק ברשעות הגדולה שהכניס בהם — לכפר לגמרי בו יתברך, ולהתלוץ מכל הקדוש לעם ישראל מדור דור, ולחלל שבת-קדש בפרהסיא, ולפטם את עצמם באכילת טרפות ונבלות, ולשקץ את עצמם בכל מיני שקוצים של נאוף ועריות והתערבות בגויים, כאשר הם יודו בנפשם, רק הוא רוצה לעקרם לגמרי משני העולמות. ועקר הרצון

שְׁלוֹ — לְעִקְרָם מִשֵּׁם הַשֵּׁם, שֶׁלֹּא יִקְרָא עֲלֵיהֶם שֵׁם יְהוּדִי. וְכִנְרָאָה בְּחוּשׁ, שֶׁכָּל מְגַמְתָּם הִיא רַק לְהַדְמוֹת לַגּוֹיִים וּלְאַמוֹת הָעוֹלָם לְגַמְרֵי בְּכָל פְּעֻלוֹתֵיהֶם וּמַעֲשֵׂיהֶם, הַנְּהַגוֹתֵיהֶם וּתְנוּעוֹתֵיהֶם וּמְלַבּוֹשֵׂיהֶם, וְזֶה עִקְר מְלַחֶמֶת עִמָּלְךָ, יִמַּח שְׁמוֹ וְזָכְרוּ, בְּכָל דּוֹר — שְׁרוּצָה לְהִלָּחֵם נֶגְדַּ שֵׁם הַשֵּׁם בְּעֶצְמוֹ, חֶסֶם וְשָׁלוֹם; עַל-כֵּן כָּל מִי שֶׁחָסַע עַל חַיָּו וְעַל חַיֵּי זֵרְעוֹ וְיוֹצְאֵי חֲלָצוֹ, יִתְרַחֵק בְּתַכְלִית הַרְחוֹק מִכַּתּוֹת הָעֶרְב-רַב, שְׁנַתְּעָרְבוּ בֵּינֵינוּ, וְיַחַנֵּף אֶת יְלָדָיו חֲנוּף שֶׁל תּוֹרָה וַיְהִדוּת, וְשִׁמְתָה בְּזֶה שֶׁנִּבְרָאנוּ יְהוּדִים, וְלֹא עָשִׂנוּ כְּגוֹיֵי הָאֲרָצוֹת, אֲשֶׁר הִשְׁמַחָה הַזֶּה עוֹלָה עַל כָּל הַשְּׁמַחֹת; כִּי כְּשִׁמְחָנִכִים אֶת הַיְלָדִים עַל-פִּי דַעַת תּוֹרַתְנוּ הַקְּדוּשָׁה וְהָאֱמוּנָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲזַי מִמִּילָא נִתְקַקוֹת בָּהֶם מַדּוֹת טוֹבוֹת וְהַנְּהַגוֹת יִשְׁרוֹת, לֹא-כֵן כְּשֶׁעוֹקְרִים אוֹתָם, חֶסֶם וְשָׁלוֹם, מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ וּמִתּוֹרַתְנוּ הַקְּדוּשָׁה, עַל-יְדֵי-זֶה מְטַבִּיעִים בָּהֶם כָּל מִינֵי מַדּוֹת וְתַאֲוֹת רָעוֹת, כִּי הַתּוֹרָה שׁוֹמְרֵת אוֹתָנוּ מִכָּל רַע, וְהִיא הַזֵּהִירָה אוֹתָנוּ לְבַל נַעֲשֶׂה כְּמַעֲשֵׂי הַגּוֹיִים, שֶׁהֵם מְזַהְמִים בְּתַכְלִית הַזְּהֻמָּה, וְשִׁקּוּעִים בְּנֵאוּף כְּכִלְבִּים, וּמְלֵאִים עֲרִיוֹת, וְכֵן הִרְחִיקְתָנוּ הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה מִכָּל מִינֵי מַאֲכָלִים אֲסוּרִים, כְּגוֹן: בֶּשֶׂר הַחַזִּיר, הַחֲמוֹר, הַסּוֹס וְהַגָּמֶל, וּמִכָּל מִינֵי

שְׂרָצִים הַשׁוֹרְצִים בְּמַיִם, אֲשֶׁר הֵם מְבִיאִים לְאָדָם כָּל מִיְנֵי מַחְלוֹת מְזִיקוֹת, וּבְפֶרֶט מַחְלַת הַסְּרָטָן, וְכֵן הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה הַבְּדִילְתָנוּ מֵאֲמוֹת הָעוֹלָם, כִּי הַתּוֹרָה הִיא חַיֵּינוּ וְאֶרֶץ יְמֵינוּ; וְעַל-כֵּן, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! רְאוּ לְשֹׁמֵר מְאֹד מְאֹד עַל "חַנוּךְ הַיְלָדִים", שִׁיתְחַנְכוּ רַק בְּבִתֵּי-סֵפֶר דְּתִיִּים, שְׁלוֹמֵדִים בָּהֶם אֶת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וּמַגְלִים אֶת הָאֲמוּנָה הַמְּזַכֶּכֶת וְהַבְּרוּרָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאִזּוּ דִיקָא תְרוּוּ לֵב נַחַת מִיְלִדֵיכֶם, וְיִמְשִׁיךְ עִם יִשְׂרָאֵל בְּעוֹלָם, וְלֹא יִשְׁכַּח שֵׁם הַשֵּׁם מִפִּיהֶם, חֶסֶד וְשְׁלוֹם; אֲשֶׁרֵי מִי שְׁנוֹתָן לֵב לְ"חַנוּךְ הַיְלָדִים", וְאִזּוּ הֵם יִתְבָּרְכוּ מֵאֱלֹהֵי הַבְּרָכוֹת.

.ו.

עַלֵיכֶם לְדַעַת, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים, אֲשֶׁר צָרִיךְ לְהִזָּהֵר מְאֹד מְאֹד לְלַמֵּד מִקְרָא עִם פְּרוּשׁ רַש"י, בְּפֶרֶט עִם נְעָרֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל, כִּי רַש"י הַקְּדוֹשׁ מְכַרֵּיחַ עֲצָמוֹ מְאֹד לְפָרֵשׁ הַמְּקָרָא עַל-פִּי פְּשוּטוֹ, אֲבָל בְּכָל הַמְּקוֹמוֹת, שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְפָרֵשׁ הַמְּקָרָא עַל-פִּי פְּשוּטוֹ, מִחֲמַת קִבְּלַת חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים, הוּא מְפָרֵשׁ עַל-פִּי דְבָרֵי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים, וְגַם בְּמְקוֹמוֹת שְׁמִפְרֵשׁ הַמְּקָרָא עַל-פִּי פְּשוּטוֹ, הוּא מְבִיא עַל-פִּי-רֹב אֶת

דְּבַרֵי חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים בַּמְדַּרְשִׁים וּבַגְּמָרָא, לִידַע
 וְלַהוֹדִיעַ, שֵׁישׁ עוֹד כַּמָּה דְרָשׁוֹת בְּזֵה הַמְקָרָא, וּבַתּוֹךְ
 כֶּךָ מִתְחַנְּכִים הַנְּעָרִים מִיְלָדוֹתָם (קִדְּם שְׁנֵשְׁתַּבֵּשׁ
 שְׁכָלָם בְּתַאוּת וּבְמַדוּת רְעוּת כָּל-כֶּךָ) לְהֶאֱמִין
 בְּדְבַרֵי חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים וּבְדַרְשׁוֹתֵיהֶם, שְׁזֵה יִסוּד
 הַתּוֹרָה שְׁבַע-לִפְּהָ, שֶׁהִיא עֵקֶר יִסוּד הַתּוֹרָה, כִּי
 כְּשֹׁפְרִים בַּתּוֹרָה שְׁבַע-לִפְּהָ, חֶסֶם וְשָׁלוֹם, אֲזִי מִמִּילָא
 כּוֹפְרִים גַּם בַּתּוֹרָה שְׁבַכְתָּב, כִּי אֵין יוֹדְעִים שׁוֹם דְּבַר
 בַּתּוֹרָה שְׁבַכְתָּב לְאַמְתּוֹ בְּלִי דְּבַרֵי חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים
 בַּגְּמָרָא וּבַמְדַּרְשִׁים, שְׁזֵה תּוֹרָה שְׁבַע-לִפְּהָ.
 וּבְעוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים פְּשָׁתָהּ הַמְסַפַּחַת בְּיִשְׂרָאֵל לְעֹזֵב
 פְּרוּשֵׁי הַמְקָרָא עִם פְּרוּשׁ רַשׁ"י וְדַרְשׁוֹת חֲכָמֵינוּ
 הַקְדוּשִׁים, וּמְכַרִּיחִים עֲצָמָם לְפָרֵשׁ הַמְקָרָא עַל-פִּי
 דְּרָךְ הַפְּשׁוּט דִּיקָא בְּלִי דְּבַרֵי חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים, וְעַל
 קִטְבֵי זֶה נִתְרַבּוּ בְּיָמֵינוּ אֵלוֹ הַבְּאוּרִים שֶׁל כָּל מִינֵי
 אֲפִיקוֹרְסִים חֲדָשִׁים מְקָרֹב בָּאוּ, אֲשֶׁר אָרְס נְחָשׁ,
 שָׂרָף וְעַקְרָב טָמוֹן תַּחַת לְשׁוֹנָם וְתַחַת פְּנִימִיּוֹת
 פּוֹנְתָם הָרְעָה, וְנִפְרָ לְעֵין, שְׁכָל פּוֹנְתָם לְהַטּוֹת לֵב בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל מִנְעוּרֵיהֶם מִהַתּוֹרָה שְׁבַע-לִפְּהָ וּמְדַרְשׁוֹת
 חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים, וּלְפָרֵשׁ הַמְקָרָא עַל-פִּי דְּרַכֵּי
 הַמְּלִיצָה לְבַד, כְּאֵלוֹ אֵין בּוֹ שׁוֹם פְּנִימִיּוֹת, חֶסֶם
 וְשָׁלוֹם; אוֹי לָהֶם וּלְנַפְשָׁם, וְהַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה חוֹגְרַת

שֶׁק וּמְסֻפָּד עַל זֹאת, כִּי בְּכָל קוֹץ וְקוֹץ וּבְכָל נִקְדָּה וּנְקֻדָּה שֶׁל הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, יֵשׁ רִזְזִין עֲלָאִין וְרִזְזִין וְרִזְזִין לְעֵילָא וְלְעֵילָא, עַד אֵין סוּף וְאֵין תְּכֵלִית, עַל-כֵּן הַפּוֹרֵשׁ עֲצָמוֹ מִפְּרוּשׁ רִשׁ"י וּמִמְדַּרְשֵׁי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים, וְלוֹמֵד בְּאוּרִים אֱלוֹ, כְּפּוֹרֵשׁ מִן הַחַיִּים, וְעוֹקֵר עֲצָמוֹ מִחַי הַחַיִּים וּמִהַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְאֵי אֶפְשָׁר לְהֶאֱרִיךְ בְּזֶה יוֹתֵר, כִּי קִצְרוֹ הַמוֹן יִרְיעוֹת, וְהַחֲפִץ בְּאַמֶּת, יִבִּין מִדַּעְתּוֹ אֶת כָּל דְּבָרֵינוּ אֱלוֹ, אֲשֶׁר אֵי אֶפְשָׁר בְּשׁוּם פָּנִים וְאֶפֶן לְרִשׁוֹם עַל הַפְּתָב אֶת כָּל גְּדֵל הָרִשְׁעוֹת שֶׁל אֱלוֹ הַכּוֹפְרִים וְהָאֶפִּיקוֹרְסִים, מִצַּח הַנְּחָשׁ הָרַע הַגָּמוּר, הַמְתַּפְּשָׁטִים בְּעוֹלָם, שֶׁהֵם מִסְטֵרָא דְעֵרְב־רַב, וּבְפִרְט בְּאַרְצֵנוּ הַקְּדוּשָׁה, שֶׁהֵם עוֹקְרִים אֶת נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל מִמְּנוֹ יִתְבָּרַךְ, וְנוֹתְנִים לְיְלָדִים חֲנוּף כְּפָרְנִי, וְלוֹעֲגִים וּמְתַלּוֹצְצִים מְכָל הַקְּדוּשׁ לְעַם יִשְׂרָאֵל מְדוּר דוּר; אוֹי לָנוּ שְׂכָף עֲלֵתָהּ בְּיָמֵינוּ אֵלֶּה — שְׂמֵדֵי יוֹם בְּיוֹמוֹ נַעֲקָרִים יוֹתֵר מִמְּלִיּוֹן יְלָדִים מִיְלָדֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִהֶאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, וְאֵין מְלַמְּדִים אוֹתָם אֶת דַּעַת תּוֹרָתָנוּ הַקְּדוּשָׁה וְאֶת דַּת יְהוּדוּתָנוּ, עַל דְּבָר זֶה רָאוּי לָנוּ לְבַכּוֹת וְלַצַּעֵק יוֹם וְלַיְלָה, נִבְטַשׁ רִישָׁא בְּכַתְּלֵי דְבֵיתָא עַל גְּדֵל הַשֶּׁבֶר וְהַצָּרָה הַגְּדוֹלָה הַנּוֹפְרֶת לְעֵיל — שְׁנַעֲשֻׁתָּהּ, בְּעוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים, חֲבַרְת חֲנוּף נְעָרִים

בְּבֵית־סֵפֶר חֵילוֹנָיִים כְּפָרְנָיִים, לְלַמַּד אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
הַקְּטָנִים חֲכָמוֹת חֵיצוֹנִיּוֹת וְלִשׁוֹנוֹת עוֹבְדֵי הַכּוֹכָבִים,
וְהֵם מְטַמְּאִים הֶבֶל פִּיהֶם הַקְּדוֹשׁ שֶׁל תִּינוּקוֹת שֶׁל
בֵּית רַבֵּן, וְעוֹקְרִים אוֹתָם בְּחֵייהֶם מִקְטָנוֹתָם מֵהַשֵּׁם
יְתָבָרֵךְ וּמֵהַתּוֹרָה, וּמְרַגְּלִים אוֹתָם בְּדַרְכֵי עוֹבְדֵי
הַכּוֹכָבִים וּבְמַלְבוּשֵׁיהֶם מִנְעוּרֵיהֶם, וְהֵם צוֹדְדִים
נִפְשׁוֹת יְקָרוֹת לְגִיהֶנוֹם; אוֹי לָנוּ כִּי שִׁדְדָנוּ, כִּי אֵין
רְעָה גְדוֹלָה מִזֶּה, וְכַנְרָאָה בְּחוּשׁ, שֶׁכָּל אֱלוֹ הַנְּעָרִים
שֶׁגָּדְלוּ עַל־פִּי הַדַּרְכִּים הַנּוֹזְרוֹת לְעֵיל, נִהְיוּ אַחֲר־כֵּן
לְאַפִּיקוֹרְסִים גְּדוֹלִים וּמְחַלְלִים שַׁבָּת בְּפָרְהֶסְיָה,
וּמְתַלּוֹצְצִים מְכַל הַתּוֹרָה כְּלָה בְּכָל־ל, מֵהַתּוֹרָה
שֶׁבַע־פָּה וּמִדְבָּרֵי הַתְּלָמוּד וְאַגְדוֹת חֲכָמֵינוּ
הַקְּדוֹשִׁים בְּפָרְט. וְחֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ, שֶׁכָּל
הַכוֹפֵר בְּדָבָר אֶחָד מִדְבָּרֵיהֶם, נִקְרָא אֶפִיקוֹרְס, מְכַל
שֶׁכֵּן שֶׁהֵם כּוֹפְרִים בְּכָל דְבָרֵי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים
וּבְכָל הַתּוֹרָה כְּלָה, וְאֵי אֶפְשָׁר לְהַתְּנַכַּח וְלִטְעֵן עִמָּהֶם
עַל דְּרָכֵיהֶם, כִּי הֵם מֵהַפְּכִין דְבָרֵי אֱלֹקִים חַיִּים,
וּמוֹצְאִים לָהֶם סְבָרוֹת הַפּוֹכוֹת וְסַעַד שֶׁל שְׁטוּת
וְהֶבֶל, שֶׁצָּרִיכִים דִּיקָא לְהַרְגִיל אֶת הַתִּינוּק בְּדַרְכִּים
נְבוֹכוֹת וְרַעוֹת כְּאֵלוֹ, אֲשֶׁר מֵעוֹלָם לֹא נוֹדְעוּ; וְעַל
הַצָּרָה הַזֹּאת הַתְּנַבְּאוֹ נְבִיאֵינוּ — "וְהִיְתָה עֵת צָרָה
לְיַעֲקֹב, אֲשֶׁר כָּמָהוּ לֹא נִהְיְתָה" וְגו'; אֲשֶׁרֵי מִי

חַנוּךְ הַיְלָדִים

כה

שְׂזוּכָה בַיָּמִים הָאֵלֶּה לְרַחֵק עֲצֹמוּ וְאֵת בְּנֵי מֵהֶם.
וְהַחַיּוֹב עַל כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל הַכְּשָׁרִים לְהִזְהִיר אֶת
בְּנָיו וּבָנֵי בְנָיו לְדוֹרוֹת, שְׂיִתְרַחֲקוּ בְּכָל מִיַּי
הַתְּרַחֲקוֹת מְדַרְכִּים אֵלֶּה, וְשֵׁלֵא יִתְחַבְּרוּ בְּשׁוֹם
הַתְּחַבְּרוֹת כְּלָשְׁהֵי לְאֵלֶּה הַמְּתַחַנְּכִים בְּדַרְכִּים
הַנְּזָכָרוֹת לְעֵיל; וְעַל-כֵּן, בְּנֵי וּבָנוֹתֵי הַיְקָרִים, רְאוּ
לְשָׁמֵר אֶת עֲצֻמְכֶם לֹא לְשַׁלַּח אֶת יְלַדֵיכֶם לְבִתֵּי-סֵפֶר
חֵילוֹנָיִים, אֲשֶׁר מְלַמְּדִים שָׁם כְּפִירוֹת וְאֶפִיקוֹרְסוֹת,
רַק תִּשְׁתַּדְּלוּ לְהַכְנִיס אֶת יְלַדֵיכֶם בְּתַלְמוּדֵי תוֹרָה
וּבַתְּדָרִים אֲשֶׁר לומְדִים שָׁם אָמוּנָה וְדַעַת תּוֹרַתְנוּ
הַקְּדוּשָׁה, כְּמוֹ שֶׁלְּמַדּוּ אֲבוֹתֵינוּ וְאֲבוֹתֵינוּ, וְאִז
תִּהְיוּ בְּטוֹחִים שְׂיִהְיוּ לָכֶם יְלָדִים יְהוּדִים הַגָּאִים
בְּיַהֲדוּתָם, וּמִמְשִׁיכִים בְּגֵאוֹן אֶת מְסַרְת עִם יִשְׂרָאֵל.

.ז

צָרִיף שְׂתַדַּעוּ, אֲהוּבֵי, בְּנֵי וּבָנוֹתֵי הַיְקָרִים,
שְׁעַקְרוּ "חַנוּךְ הַיְלָדִים" תְּלוּי בְּמַדַּת הַסְּבָלָנוֹת, וּכְכֹל
שְׂסִבְלָנָיִים יוֹתֵר, כְּמוֹ-כֵן הֵם מְתַחַנְּכִים יוֹתֵר, כִּי כָל
הַהַכָּאוֹת שְׂמַכִּים אֶת הַיְלָדִים, בָּאוֹת רַק מֵעֲצָבִים,
מִחַמַּת שְׂאֵתָם עֲצָבָנִים מֵעֲנִינֵיכֶם, וְאִין לָכֶם סְבָלָנוֹת
לְיַלְדֵיכֶם, עַל-כֵּן אַתֶּם מְתַחִילִים לְצַעֵק עֲלֵיהֶם

וְלִצְרַח בְּקוֹלֵי קוֹלוֹת, וְלִתֵּת לָהֶם מַכּוֹת עַל יְמִין וְעַל
 שְׂמָאל, וְהִילָדִים בְּעֲצָמָם אֵינָם יוֹדְעִים לָמָּה מַכִּים
 אוֹתָם, וְהַרְבֵּה פְּעָמִים הֵם נִכְנָסִים וּבָאִים לְתַמָּם
 לְבַקֵּשׁ אִיזוֹ בְּקִשָּׁה אוֹ רְשׁוֹת, וְאַתֶּם — קֹדֶם
 שְׂשׁוֹמְעִים מִפִּיהֶם מָה הֵם רוֹצִים, כְּבָר מִתְחִילִים
 לְצוּחַ וְלִצְרַח עֲלֵיהֶם, וְלִתֵּת לָהֶם מַכּוֹת. וְעַכְשָׁו
 אֲשַׁאל אֶתְכֶם, מָה כְּבָר יָכוֹל לְצֵאת מִילָדִים כְּאֵלוֹ,
 אִם לֹא יִלָּדִים בְּעַלֵּי מוֹמִין בְּנִפְשׁוֹתֵיהֶם וּבְמַדוּתֵיהֶם
 — פְּעֻסָּנִים וְרַעִים בְּטַבְּעָם, וּמְבַלְבְּלִים אוֹ מְדַכְּאִים,
 שְׂאִין לָהֶם אִמּוֹן בְּעֲצָמָם, כִּי הֵלֵא לֹא נִתְּתָם לָהֶם
 אֶפְלוֹ רָגַע הַזְּדֻמָּנוֹת לְבִטָּא אֶת רְצוֹנָם; וְלִכֵּן רָאוּ, בְּנֵי
 וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים, לְשָׁמֵר עַל דְּבַר זֶה מְאֹד מְאֹד, וְעֲזְבוּ
 אֶת כָּל הַשְּׂטִיּוֹת שְׁלָכֶם, וְאַף שְׁנִדְמָה לָכֶם, שְׂאַתֶּם
 עֲסוּקִים וְכוּ', מַדּוּעַ לֹא תִזְכְּרוּ, כִּי הִילָדִים הֵם
 הָעֵינָיִם שְׁלָכֶם, וְזֶה יוֹתֵר חָשׁוּב מְכֹל הָעֲסָקִים
 שֶׁהֵנֶכֶם עוֹסְקִים בָּהֶם עַכְשָׁו. מַדּוּעַ לֹא תִתְּנוּ לָהֶם
 קִצָּת תְּשׁוּמַת־לֵב, וְתִסְבְּלוּ אוֹתָם, וְאִזּוּ דִיקָא תִּרְאוּ
 אִיךָ הֵם יִהְיוּ בְּרִיאִים בְּמַדוּתֵיהֶם וּבְחַוִּישֵׁיהֶם, וְיִהְיוּ
 מְעַרְבִים בֵּין הַבְּרִיּוֹת, שְׂמַחִים וְעֲלִיזִים, יִלָּדִים בֵּין
 יִלָּדִים וְכוּ' — מִפְּתָחִים בְּדַעְתָּם, וְאִזּוּ תִּרְווּ מֵהֶם רֹב
 גִּחַת, וְתִרְאוּ אֲשֶׁר הִיְתָה כְּדָאִית כָּל הַהִשְׁקָעָה שֶׁל
 הַסְּבָלָנוֹת שֶׁהִשְׁקַעְתֶּם בָּהֶם.

תפלת אבות על בנים

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי,
 שְׁתַּחֲוֶה וְתִרְחַם עָלַי וְעַל יוֹצְאֵי חֲלָצִי,
 וְתִזְכְּנֵי לְרוּחַ רַב נַחַת מִיְלָדִי, וְאַזְכֶּה לְחַנּוּכְכֶם
 עַל־פִּי הַעֵת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְאַזְכֶּה לְהַחֲדִיר
 בְּהֶם אֶת הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה שֶׁקִּבְּלָנוּ מִדּוֹר דּוֹר,
 עַל־יְדֵי אֲבוֹתֵינוּ וְרַבּוֹתֵינוּ הַקְּדוּשִׁים, וְיִגְדְּלוּ
 יְהוּדִים כְּשָׂרִים וְנְאֻמָּנִים, אֲשֶׁר רָאוּי לְהַתְּגָאוֹת
 בְּהֶם.

אָנָּה, יְיָ, חוּם וְרַחֵם עָלַי, שְׁאֲזַכֶּה לְגַדֵּל אֶת יְלָדֵי
 בְּנִי, וְתִשְׁמְרֵם מִכָּל רָע, וְיִצְלִיחוּ
 בְּחַיֵּיהֶם בְּכָל עֲנִיְיָהֶם, וְשִׁלַּא יִשְׁלַט בְּהֶם שׁוֹם
 עֵיז הַרְעָה, שׁוֹם נְגִיעָה, שׁוֹם מַחֲלָה, שׁוֹם רִיב,
 קִטְטָה וּמַחֲלָקָה, נָא גְבוּר דּוֹרְשֵׁי יְחוּדָה כְּבָבַת
 שְׁמֵרָה, בְּרַחֲמֵי טַהֲרָם רַחֲמֵי צְדָקָתְךָ תָּמִיד
 גְּמִלֵם, וְתִשְׁמְרֵם אֹתָם מִכָּל מִינֵי פְתוֹת שֶׁל
 מִינִים וְאֶפִּיקוֹרְסִים וּמְשַׁמְדִים הַמְּסַתּוֹבְבִים
 עֲבָשׁוּ בֵּין עַם יִשְׂרָאֵל — לְרַחֲמֵם וּלְהַדְּיָחֵם
 מִמֶּךָ, רַחֲמָנָה לְצַלּוֹן.

חוּם וְחַמֵּל עָלַי, שְׁאֲזַכֶּה לְמַסַּר אֶת יְלָדֵי

למחנכים יראי השם אמתיים, ולכל יסחפוי
 בזרם וברוח הרחוב, המלא שרץ ושקוץ של
 נאות, כפירות ואפיקורסות, ואזכה בעצמי
 לחנכם גם-כן על-פי העת תורתנו הקדושה,
 ותהיה לי סבלנות גדולה עמכם, עד שאוכל
 להוריד את עצמי אליהם, ולתת להם תשומת-
 לב רבה, ולא אצטרך אף פעם להכותם, רק
 בדבור פי בעצמו אזכה לפעל אצלם שילכו
 בדרך הטובה והישרה, ולהחזיר בהם מדות
 טובות ודרך ארץ גדולה כלפי זולתם.

אבי שבשמים, קבל ברחמים וברצון את
 תפילתי, שאזכה לחנך את ילדי בדרך
 התורה והאמונה ושיהיו מצלחים כל ימי
 חייהם, ושמורים מכל מיני חטאים, ואזכה
 לחתן אותם בימי נעוריהם, וילידו בנים ובנות
 חיים וקיימים, ואזכה עוד לראות בנים ובני
 בנים לומדי תורתך לשמחה, יהודים פשרים
 המאמינים בך באמת, ויקים בי — לא ימושו
 מפיד ומפי זרעך ומפי זרע זרעך מעתה ועד
 עולם אמן ואמן!

תם ונשלם, שבת לאל בורא עולם!